

‘Medicijnkast is van levensbelang’

Als de glastuinbouwsector zich inspant om maatschappelijke doelstellingen op milieugebied of arbeidsomstandigheden te halen, dan kan de sector ook ruimte om te ondernemen terugvragen. Dat is de inzet Sjaak van der Tak, de nieuwe voorzitter van LTO Glaskracht Nederland. ‘Voor wat, hoort wat.’

Tekst: René Bouwmeester | Fotografie: René Faas

LTO Glaskracht Nederland heeft sinds 1 oktober een nieuwe voorzitter. De belangenorganisatie koos voor deze functie geen ondernemer uit de eigen gelederen, maar opteerde voor een bekende persoonlijkheid uit het openbaar bestuur: Sjaak van der Tak. Hij werd in 1956 geboren in Rotterdam-Pernis, maakte carrière als gemeentebestuurder in diverse gemeenten en was 8,5 jaar wethouder in Rotterdam. Dertien jaar was hij burgemeester van de gemeente Westland. Van der Tak is van CDA-huize.

De glastuinbouw is hem niet vreemd. Twaalf jaar lang was hij voorman van Greenport Nederland. De koepelorganisatie van de zes Greenports. Van der Tak vindt de glastuinbouw boeiend en leert de ondernemerskant nu nog beter kennen.

Hoe wordt een geboren Rotterdammer voorzitter van de organisatie voor glastuinders?

“Het bestuur wilde een boegbeeld richting de samenleving, een belangenbehartiger ook, iemand die er is voor de tuinders. In het Westland was ik er als burgemeester voor de burgers. Zo zal ik er nu zijn voor de tuinders.

Ik ben van huis uit geen ondernemer, al noemden ze me een ondernemende burgemeester. Ik ben mijn werkzame leven actief geweest in het openbaar bestuur. Maar de tuinbouw heeft me gegrepen. Het ondernemerschap, die kracht, dat boeit me. Daar ga ik voor.

Tijdens bezoeken aan de regio heb ik tegen de regiobestuurders gezegd, dat ze zo veel mogelijk zelf moeten oplossen. Maar als ze me nodig hebben om het gesprek aan te gaan met een burgemeester, gedeputeerde of een Commissaris van de Koning, dan ben ik er voor hen. En zo gebeurt het ook. Ik sta voor de tuinders, ben er voor hen.”

Wat wordt de grootste uitdaging voor de glastuinbouwsector?

“Gewasbescherming. Dat is prioriteit 1. Het middelenpakket wordt steeds kleiner. Door strengere regelgeving van de

overheid vallen middelen weg en de Bayers en Syngenta's van de wereld leveren geen nieuwe middelen omdat de Nederlandse markt te klein is om de ontwikkelingskosten eruit te halen. De overheid heeft niet adequaat gereageerd op die ontwikkeling omdat er geen minister van Landbouw was die er bovenop zat.”

Wat wordt de inzet van LTO Glaskracht?

“Het behoud van een ‘medicijnkast’ voor de sector. Als een levend organisme ziek wordt, dan is het logisch dat je iets doet om die ziekte tegen te gaan. Ook al zijn we op weg naar een teelt die helemaal biologisch is, de beste middelen zijn op dit moment nog chemisch. Daarom vragen we ruimte voor ondernemers om een medicijnkast te houden met die onmisbare chemische middelen. Tegelijkertijd vragen we de overheid om niet zo lang te doen over het toelaten van nieuwe laagrisicomiddelen. En we zouden graag zien dat de grens voor kleine toepassingen van 1.000 hectare komt te vervallen en gelijk wordt getrokken met de buitenteelt (5.000 hectare).”

Waarom zou de overheid de medicijnkast toestaan?

“De Nederlandse glastuinbouw draagt 7,5 miljard euro bij aan de Nederlandse export. De samenleving vraagt van ons dat we geen verkeerde producten gebruiken en het milieu niet vervuilen. Daar mag best iets tegenover staan. Voor wat, hoort wat.”

Onlangs verschenen er opnieuw berichten over arbeidsomstandigheden in de glastuinbouw. Waarom zijn deze moeilijk uit te bannen?

“Hier en daar komen incidenten voor. Het is goed dat de overheid daar op controleert, maar we moeten zelf de uitwassen aanpakken. Als je als ondernemer signalen krijgt dat er iets niet in de haak is, dan moet je handelen. Er is echt al veel bereikt op dit gebied. Laatst was ik bij een ondernemer

in de Noordoostpolder die een boerderij had verbouwd om zijn buitenlandse personeel te huisvesten. Dat zag er prachtig uit.”

Maar tien jaar geleden gebeurde dit ook al. Is er sprake van verbetering?

“Arbeidsomstandigheden en huisvesting zijn doorlopend issues. Daar moeten we vanaf. Ondernemers moeten met de uitzendorganisaties aan de slag om de zaak goed te regelen. Anders blijven de Polen op den duur ook weg. Ondernemers moeten er zelf ook goed op toezien. Controleer of de uitzendbureaus de zaken voor elkaar hebben. Tik dat lid op de vingers dat er een rommeltje van maakt. Niet overall worden arbeidsmigranten ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie. Doe dat wel, geef die mensen een gezicht. Zo weet je ook dat ze netjes betaald krijgen en premies afdragen.

Te weinig Nederlanders kiezen voor deze sector. We doen er alles aan om deze sector aantrekkelijk te maken. Daarom hebben we contact met scholen om te laten zien dat dit een interessante high-techsector is.”

De invoering van de verplichte waterzuivering nadert met rasse schreden. Heeft u de indruk dat de ondernemers er klaar voor zijn?

“Je móet het regelen. Anders ga je jezelf als ondernemer in de vingers snijden. De overheid gaat in 2018 evalueren. Als de normoverschreidingen niet met 50 procent zijn afgenomen ten opzichte van 2013, dan kan dat leiden tot nog strengere regels omtrent het middelengebruik. Dan verdwijnen er nog meer middelen.

De samenleving wil dit. We kunnen ageren maar het is een ‘fact of life’. Dat gaan we niet veranderen. Tuinders zijn er wel mee bezig, maar in grotere gebieden, zoals het Westland, zie je soms nog steeds lozingen. Er zijn oplossingen zoals collectieve zuivering of mobiele apparaten. Als bestuur zeggen we ‘ga met elkaar aan de slag’. Wij kunnen helpen. We hebben mensen die specialist zijn op dit gebied.

We moeten wel een eenduidige norm hanteren, want de normoverschrijdingen komen niet alleen door lozingen van de tuinbouw. In het oppervlaktewater zitten ook veel resten van medicijnen. De metingen moeten daarom duidelijker en transparanter worden.”

Wat is in uw ogen het belangrijkste uit het regeerakkoord?

“Dat we een minister en een ministerie van Landbouw hebben. Dat geeft aan dat het belang van de sector wordt erkend. Niet voor niets haalt onze koning bij elk buitenlands bezoek dat hij aflegt aan dat Nederland de tweede exporteur ter wereld is op het gebied van agrarische producten. Dat geeft aan dat het gerechtvaardigd is dat er een minister van Landbouw is.

Wat ik verkeerd vind, is de verhoging van het lage btw-tarief van 6 naar 9 procent. Wie gaat nu voedsel zwaarder belasten? En als iedereen het erover eens is dat mensen zich beter voelen met groen in de buurt, waarom maak je het duurder? Dat vind ik een verkeerd signaal.”

Uit onderzoek van Greenport Aalsmeer bleek dat er bij ondernemers een ruimtebehoefte is van dik 600 hectare. Is zo iets haalbaar?

“Over het algemeen geldt: het areaal glastuinbouw ligt al jaren rond de 10.000 hectare. Dat zal ongeveer zo blijven, maar wel met minder bedrijven. De schaalvergroting zet door.

SJAAK VAN DER TAK

Voorzitter LTO Glaskracht Nederland

‘Wat ik verkeerd vind, is de verhoging van het lage btw-tarief van 6 naar 9 procent’

De regio Aalsmeer heeft mogelijkheden om die nieuwbouw te plaatsen. De tuinders zijn het er over eens. Ik ben betrokken bij de organisatie PrimA4a die die dat gebied wil realiseren. De overheden die erbij betrokken zijn, hebben moeite een keus te maken. Ze twijfelen. Als zij de tuinders zekerheid voor tien jaar geven, dan liggen die 600 hectare er zo. De overheid moet daarin wel betrouwbaar zijn en doen wat ze heeft toegezegd, zoals een aansluiting op de CO₂-leiding en een restwarmtenet van de huisvuilverbranding.”

Hoe is in uw beleving het draagvlak voor de glastuinbouw in de maatschappij?

“Richting het buitenland doen we ertoe. Als tweede exportland en met onze hoge kwaliteitsstandaard tel je mee. In de regio en de gemeenten is het anders. Daar moeten we elke dag aan werken, ook in een tuinbouwgemeente als het Westland. De samenleving vindt het goed dat we er zijn, maar vraagt ook wat van ons, bijvoorbeeld op het gebied van milieu en arbeid. En wij vragen wat van de samenleving. Daar zit een spanningsveld.”